

[Vesterager.]

forskellige Smaating, der kan være at rette, og blot tage de Hovedlinier frem, som jeg mener jeg maa pege paa her ved første Behandling.

Jeg vil gerne gøre opmærksom paa et Forhold, som der nok har været talt lidt om af de foregaaende Talere, men som jeg dog maa føje enkelte Bemærkninger til. Det drejer sig om §§ 53, 54, 55 og 56. De indeholder uhyre gennemgribende Bestemmelser, nemlig om, at Børnene kan fritages for Timer og Læreren kan blive fritaget for et helt Fag. For Skolen er Religionsundervisningen obligatorisk, men den er det ikke for Læreren, og den er det ikke for Børnene. Det er noget ganske nyt i vor Lovgivning. Læreren kan sige, kort Tid efter at han er kaldet og maaske er blevet foretrukket for en anden, der udmærket godt kunde have udført dette Hverv: Nu ønsker jeg det ikke mere, jeg vil ikke undervise i dette Fag.

Forældrene kan tage deres Børn bort, og der staar ikke mere noget om, at de skal beskæftiges paa anden Maade; det har der staaet før, men det staar der ikke noget om i dette Lovforslag. Og saa er der i disse Paragraffer en Ting, der er mærkelig, nemlig at Landsbyskolen overhovedet ikke er nævnt, og dog er det sikkert i Landsbyskolen, Vanskelighederne vil komme til at vise sig. Thi i Købstadskolen kan man vel bytte Timerne om og sætte en anden Lærer til at undervise i Faget, og man kan vel ogsaa i en Religionstime sætte Børnene hen i en anden Klasse, hvor de kan være i Stedet for at rende paa Gaden; men i Landsbyskolen er det langt vanskeligere.

Jeg synes ogsaa, at naar man vil gribe til noget saa rigoristisk som at fratage en Lærer Undervisningstimerne, burde man spørge den Mand, der har Tilsynet med Religionsundervisningen, hvad han mener. At overlade det ene og alene til Forældreraadene tror jeg er noget af et farligt Eksperiment. Der er heller ikke givet nogen som helst Bestemmelse om, hvilke Kvalifikationer man vil kræve af den Mand eller Kvinde, som skal erstatte Læreren. Her var det dog ogsaa naturligt, at den Sognepræst, som har Tilsynet med Religionsundervisningen, var medbestemmende, saa det ikke blev ganske vilkaarligt, hvem man satte til at erstatte Læreren i Arbejdet i Skolen. Man ved jo, at naar der gaar Agitation i en Ting, og der gaar om jeg saa maa sige rigtig Brand i den ude i et Skoledistrikt, er det ikke altid saa velovervejet, hvad der bliver foretaget, og jeg synes dog, det er naturligt, at man

saa ogsaa spørger: Hvad siger den Mand, som man har givet Tilsynet med Religionsundervisningen, om den Lærers Arbejde i Skolen, og hvad siger han om den Kvinde eller Mand, som man vil sætte ind som Erstatning for den Lærer, man lukker ude?

Endelig skal jeg gøre et Par Bemærkninger til de sidste Paragraffer; de handler i høj Grad om Spørgsmaal, hvor det økonomiske kommer frem. Jeg kan godt sige, at vi kan forhandle paa den Linie, som jeg til Indledning har afstukket, vi er villige til at gaa ind i en saglig Forhandling om dette vigtige Lovforslag, og kommer der nye Tanker frem, er vi villige at tage dem op til alvorlig Prøvelse. Som jeg har sagt før: vi ser, at der er vist Hensyn baade til de enkelte Ting, jeg har nævnt, og paa flere andre Smaapunkter, som vi har sat ind for. Der er vist Hensyn over for de Ønsker, der her er fremsat fra vor Side, men det er jo saa klart, at saadan som Kommunerne er stillet for Tiden, hvor man mange Steder bogstavelig talt frygter et Sammenbrud, maa man have klaret, hvor mange Lærerkrafter der skal til, og man maa have klaret, hvor mange Skolebygninger man regner med der skal rejses.

De toklassedelte Skoler skal afskaffes, og her skal vel saa godt som overalt bygges nye Lokaler til. Mange af de firklassede Skoler vil det ogsaa blive nødvendigt at omforme. Enkelte af dem kan sikkert laves om til treklassedelte Skoler, det er der ingen Tvivl om. Der er Børnetallet ikke større, end at Børnene nok kan rummes i tre Klasser, men mange Steder vil ogsaa de firklassedelte Skoler være for børnerige til, at det kan lade sig gøre, og saa skal der bygges, og der skal ansættes nye Lærerkrafter. Hvor mange Hundrede Skoler det bliver Landet over, maa man kunne faa at vide gennem Amtsskolekonsulenten, eller hvor man vil henvende sig for at faa Klarhed over det, og man vil vel kunne faa nogen Besked om, hvor meget man regner det vil koste ved hver Skole at faa disse Arbejder gennemført.

Der maa kunne findes en Form, hvorunder man kan komme Kommunerne til Hjælp, for under de nuværende Forhold tror jeg, at det er ganske umuligt for mangfoldige Kommuner Landet over at bære de forøgede Udgifter, der følger med en Lov som den foreslaaede. Hvis man vil tage Hensyn til de Linier, jeg her har trukket op, til de økonomiske Spørgsmaal, de alvorlige økonomiske Tilstande ude i vore Kommuner, kan jeg paa mit Partis Vegne tilsige en saglig og grundig Forhandling om Lovforslaget